

Főoldal (/) > ELTE-s kutatóké a fizikai Ig Nobel-díj (/)

ELTE-S KUTATÓKÉ A FIZIKAI IG NOBEL-DÍJ

2016.09.23.

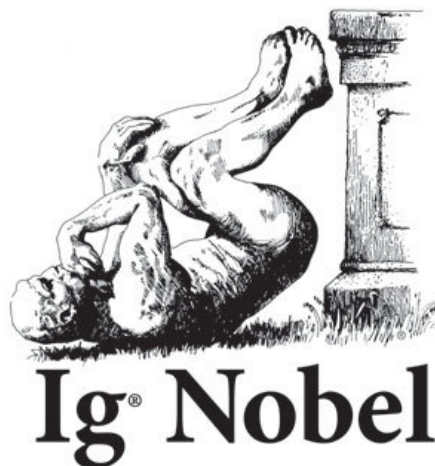
2016. szeptember 22-én adták át az Ig Nobel Prize-t tíz tudományos kategóriában: a fizikai tudományok területén egy magyar-spanyol-svéd-svájci kutatócsoport munkájára hívták fel a figyelmet a Nobel-díjat „kiegészítő” kitüntetéssel. A kutatócsoport tagjai: Horváth Gábor, Balhó Miklós, Kriska György, Hegedüs Ramón, Gerics Balázs, Farkas Róbert és Malik Péter, valamint Hansruedi Wildermuth és Susanne Åkesson.

Az Ig Nobel Prize a Nobel-díj paródiája, melynek ünnepélyes átadó ünnepségét minden év őszén rendezik meg a Harvard Egyetemen. Az 1991 óta létező díj olyan tudományos kutatási eredményeket ismer el, melyek elsőként nevetésre, majd gondolkodásra ösztönöznek. A díjazott kutatások elsöre szokatlannak tűnhetnek, mégis nagy kreativitásról adnak számot, és jelentős tudományos értékkel bírnak. Habár maga a díj és a díjátadó ceremónia – amelyen a valódi Nobel-díj korábbi díjazottjai adják át az elismeréseket – sem mentes a kritikai, ironikus és szarkasztikus attitűdtől, mégis arra világít rá, hogy az első olvasásra abszurdnak tűnő kutatási téma vagy publikáció is fontos tudományos eredményről számol be, amely hasznos tudást eredményezhet a tudományos közösség számára. A rendezvényt az *Annals of Improbable Research (AIR)* (<http://www.improbable.com/>) humoros-tudományos magazin szervezi.

Az elismerést a kutatók az „*An Unexpected Advantage of Whiteness in Horses: The Most Horsefly-Proof Horse Has a Depolarizing White Coat*” valamint az „*Ecological Traps for Dragonflies in a Cemetery: The Attraction of Sympetrum species (Odonata: Libellulidae) by Horizontally Polarizing Black Grave-Stones*” című publikációjukért vehették át. A kutatócsoportot a díjátadón Susanne Åkesson képviselte.

Horváth Gábor, az ELTE TTK Biológiai Fizika Tanszékének egyetemi docense így nyilatkozott az elismerésről: „Természetesen örülünk a díjnak, hiszen annak ellenére, hogy első látásra ez csak viccnek tűnik, valójában jelentős tudományos eredményeket ismernek el az Ig Nobel Prize-zal. A díjazott kutatások a fénypolarizáció különböző jelenségeire mutatnak rá a temetői szitakötők, valamint a böglyök viselkedéséből kiindulva.”

A felfedezésnek nagy nemzetközi visszhangja volt a tudományos közéletben, majd a megjelenést követően a kutatócsoport jelentős Európai Unió támogatás bevonásával speciális böglyölcsapdákat fejlesztett ki, melyek működése a kutatásokban vizsgált fénypolarizációs jelenségekre alapul. Mind a szitakötők, mind pedig a böglyök elfoghatók a poláris fény alkalmazásával, így a kutatásnak nemcsak a tudományos, de a gyakorlati haszna is rendkívül jelentős. A már említett csapdák mellett speciális fehér és zebracsíkos lóruhák gyártását is maga után vonta a tudományos felfedezés: az eszközök mára már világszerte elérhetők a lovakkal foglalkozók számára.

Mint korábban írtuk (<https://www.elte.hu/content/ket-evtized-polarizacios-kutatasai.t.12370>), 2016 szeptember elején az ELTE Eötvös Kiadónál jelent meg „*A poláros fény környezetoptikai és biológiai vonatkozásai*” című egyetemi tankönyv, amelynek szerzői között van Horváth Gábor egyetemi docens (ELTE Biológiai Fizika Tanszék) és Kriska György egyetemi adjunktus (ELTE Biológiai Intézet, MTA ÖK DKI) is.

Kriska György és Horváth Gábor a természet polarizációs mintázataival foglalkozó kutatásaiért és találmányaiért (például a fenti bögyölycsapda) 2011-ben **Az ELTE Innovatív Kutatója**-díjat vehetett át (<https://www.elte.hu/content/az-elte-innovativ-kutatoit.10711?m=133>).

Horváth Gábor beszél kutatásairól az alábbi videóban is, amely az ELTE tehetséggondozásáról szóló sorozat részeként készült.

Horváth Gábor - tehetséggondozás az ELTE-n

Forrás: improbable.com (<http://www.improbable.com/ig/winners/>)